

ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039

BELGİ DERGİSİ

Pamukkale Üniversitesi
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi

Sayı/Number 24

Yaz/Summer 2022

Sahibi/Owner
Merkez adına Müdür
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU

Yazı işleri Müdürü/ Journal Administrator
Prof. Dr. Tahir KODAL

Editörler/Editors
Prof. Dr. Mithat AYDIN
Öğr. Gör. Cengiz AKSEKİ

İletişim Adresi/Contact Adresse
Pamukkale Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi (Dergi Editörlüğü)
Kınıklı Yerleşkesi 20070, Denizli

Kapak Resmi/Picture of Cover
Fotoğraflarla Atatürk, Genelkurmay Askerî Tarih
ve Stratejik Etüt (ATASE) Başkanlığı Yayınları, Genel
Kurmay Basımevi, Ankara 2011

**Dizgi ve Kapak Tasarımı/Typographical and Cover
Design**
Cansu EKİNCİ

İngilizce Redaktör/ Copy Editing
Öğr. Gör. Ayşe YAVUZ

İletişim için Kurumsal E-posta:
belgidergisi@pau.edu.tr

**BELGİ DERGİSİ, TR DİZİN ULAKBİM tarafından
taranmakta ve Dergipark'ta yer almaktadır.**

**Bu Dergi Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı
ile lisanslanmıştır**

Belgi (ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Her hakkı saklıdır. Dergide yayımlanan yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD

- Dr. Mithat AYDIN (Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi /TÜRKİYE)
Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Üniversitesi-Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü /
TÜRKİYE)
Dr. Hilary COOPER (University of Cumbria /İNGİLTERE)
Dr. Zafer ÇAKMAK (Fırat Üniversitesi- Eğitim Fakültesi /TÜRKİYE)
Dr. Hayri ÇAPRAZ (Süleyman Demirel Üniversitesi- Fen Edebiyat Fakültesi /TÜRKİYE)
Dr. Mevlüt ÇELEBİ (Ege Üniversitesi-Edebiyat Fakültesi /TÜRKİYE)
Dr. Violeta Petrova GEORGİEVA (University of Veliko Turnovo St Cyril and St.
Methodius/BULGARİSTAN)
Dr. Fabio L. GRASSİ (Sapienza Università di Roma/İTALYA)
Dr. Ercan HAYTOĞLU (Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi /TÜRKİYE)
Dr. Süleyman İNAN (Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi / TÜRKİYE)
Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE)
Dr. Tahir KODAL (Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi / TÜRKİYE)
Dr. Catriona PENNEL (University of Exeter / İNGİLTERE)
Dr. Armand SAG (Instituut voor Turkse Studies- HOLLANDA)
Dr. Zafer TOPRAK (Boğaziçi Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Ömer TURAN (Orta Doğu Teknik Üniversitesi - Fen-Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE)

ALAN EDİTÖRLERİ/ SECTION EDITORS

- Dr. Durmuş AKALIN, (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Bayram AKÇA, (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Nejdet BİLGİ, (Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. İbrahim BOZKURT, (Mersin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Mevlüt ÇELEBİ, (Ege Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Yasemin DOĞANER, (Hacettepe Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Abdullah GÜNDOĞDU, (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE)
Dr. Zafer TANGÜLÜ, (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi /TÜRKİYE)

DANIŐMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Dr. Roza ABDİKULOVA (Kırgızistan-Türkiye Manas Ün./KIRGIZİSTAN)
Dr. Erdal AÇIKSES (Munzur Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mehmet AKGÜN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mehmet ALPARGU (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Dr. Kemal ARI (Dokuz Eylül Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mithat AYDIN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Dr. İbrahim Ethem ATNUR (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Dr. Engin BERBER (Ege Ün./TÜRKİYE)
Dr. Üçler BULDUK (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Gheorghe CALCAN (ROMANYA)
Dr. Zafer ÇAKMAK (Fırat Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mevlüt ÇELEBİ (Ege Ün./TÜRKİYE)
Dr. Kemal ÇİÇEK (Türk Tarih Kurumu/TÜRKİYE)
Dr. H. Aliyar DEMİRCİ (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Orazpolat EKEBAHARLI (TÜRKMENİSTAN)
Dr. Cezmi ERASLAN (İstanbul Ün./TÜRKİYE)
Dr. Temuçin Faik ERTAN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mehmet EVSİLE (Ondokuz Mayıs Ün./TÜRKİYE)
Dr. Önder GÖÇGÜN (Emekli Öğretim Üyesi /TÜRKİYE)
Dr. Sadettin GÖMEÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Necdet HAYTA (Gazi Ün./TÜRKİYE)
Dr. Ercan HAYTOĞLU (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Osman HORATA (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Dr. Süleyman İNAN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Bekir KOÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Tahir KODAL (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Entela MUÇO (Devlet Arşivleri Genel Müd./ARNAVUTLUK)
Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Necmettin Erbakan Ün./TÜRKİYE)
Dr. Ayfer ÖZÇELİK (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Dr. Neşe ÖZDEN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Gavriil PREDA (ROMANYA)
Dr. Solmaz RÜSTEMOVA (Azerbaycan Millî İlimler Akademisi/AZERBAYCAN)
Dr. Orlin SABEV (Bulgaristan Bilimler Akd./BULGARİSTAN)
Dr. Haluk SELVİ (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Dr. Grigoriy SHKUNDİN (Moskova Üni./RUSYA)
Dr. Satay SIZDIKOVA (KAZAKİSTAN)
Dr. Azmi SÜSLÜ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Dr. Enis ŞAHİN (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Dr. Zaza TSURTSUMIA (Tiflis Tamar Mepe Ün./GÜRCİSTAN)
Dr. İsmail TÜRKOĞLU (Mimar Sinan Ün./TÜRKİYE)
Dr. Mustafa YILMAZ (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Ün. /TÜRKİYE)
Dr. Denis VOVCHENKO (Oclahoma Northeastern State Un./USA)

BU SAYININ HAKEMLERİ/BOARD OF REFEREES FOR THIS VOLUME

- Dr. Seher AKÇA (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Esat AKTAŞ (Bayburt Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Nimet Ayşe AKSOY (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hatice AKIN ZORBA (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Şeniz ANBARLI BOZATAY (Balıkesir Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Recep ARSLAN (Karabük Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Bahri ATA (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Necdet AYSAL (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sabri BECERİKLİ (Bursa Uludağ Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Tuğba BELENLİ (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Recep BÜYÜKTOLU (Çankırı Karatekin/TÜRKİYE)
Dr. Fevzi ÇAKMAK (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Biray ÇAKMAK (Uşak Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hayri ÇAPRAZ (Süleyman Demirel Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Mevlüt ÇELEBİ (Ege Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Aliyar DEMİRCİ (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Güven DİNÇ (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Dilşen ERDOĞAN (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hatice GÜZEL MUMYAKMAZ (Yozgat Bozok Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Zafer GÖLEN (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Oya GÖZEL DURMAZ (Kocaeli Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Feyzullah EZER (Fırat Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Müslime GÜNEŞ (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Süleyman İNAN (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sezen KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Mehmet KARAYAMAN (Uşak Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Taner KERİMOĞLU (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Nursal KUMAŞ (Bursa Uludağ Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Levent KÜÇÜK (Amasya Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Mustafa Mesut ÖZEKMEKÇİ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Nuray ÖZDEMİR (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Cihan ÖZGÜN (Ege Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Meltem Begüm SAATÇİ ATA (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Makbule SARIKAYA (Ardahan Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Sadık SARISAMAN (Afyon (Kocatepe Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Savaş SERTEL (Munzur Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Enis ŞAHİN (Sakarya Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Cengiz ŞAVKILI (Kahramanmaraş Sütçü İmam/TÜRKİYE)
Dr. Kamuran ŞİMŞEK (Pamukkale Üniversitesi /TÜRKİYE)
Dr. Seda TAN (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Erdal TAŞBAŞ (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Danyal TEKDAL (İnönü Üniversitesi/TÜRKİYE)

BU SAYININ HAKEMLERİ/BOARD OF REFEREES FOR THIS VOLUME

- Dr. Hülya TOKER (Yozgat Bozok Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Serap TOPRAK (Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Esmâ TORUN ÇELİK (Kocaeli Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Bilal TUNÇ (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Fuat UÇAR (Giresun Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hakkı UYAR (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hakan UZUN (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. İsmet ÜZEN (Çankırı Karatekin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Ahmet VURGUN (Marmara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Hakan YAŞAR (Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Fikrettin YAVUZ (Sakarya Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Fahri YETİM (Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Nadir YURTOĞLU (Kastamonu Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Çağdaş YÜKSEL (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Dr. Saime YÜCEER Üniversitesi/TÜRKİYE)

Amaç ve Kapsam

Belgi, Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından yayımlanan yakın dönem Osmanlı Tarihi, Atatürk ve Cumhuriyet dönemini içeren özgün, bilimsel makalelere yer verir. Uluslararası hakemli bir dergi olan Belgi, kış ve yaz olmak üzere yılda iki defa yayımlanır.

Yayımlanacak yazılarda bilimsel araştırma ölçütlerine uyma, alana bir yenilik getirme ve başka yerde yayımlanmamış olma şartı istenir. Yayımlanmamış olmak şartıyla daha önce bilimsel toplantılarda sunulmuş olan bildiriler de kabul edilebilir. Yayımlanan makaleler için telif ücreti ödenmez. Editör, gerekli görmesi halinde makaleler üzerinde düzeltme yapabilir.

İÇİNDEKİLER

Araştırma Makaleleri

Murat Yolun	1
Türkiye’de Ulus Devletin İnşa Sürecinde İnkılapları Görselleştirmek: İnkılap Müzesi Arayışları	
Duygu Yılmaz - Didem Konya	17
Cumhuriyet’in Kuruluşunda Birey ve Devlet İlişkisi: 1312 Sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu Ve Uygulamaları	
Mustafa Şahin	43
Cumhuriyet Döneminde Hatay’da Eğitim	
Emin Kurt	61
Türkiye’nin İlk Özel Uçuş Okulu: Vecihi (Hürkuş) Sivil Tayyare Mektebi	
Ayşegül Kuş	93
Samsun People’s House and Its Activities in The Work of Lilo Linke “Allah Dethroned”	
Günver Güneş - İnan Yılmaz	113
Çine Halkevi ve Faaliyetleri 1938-1951	
Şaduman Halıcı	131
Yüzellilik Namık Hilmi Bey’in Not Defterlerinde Sürgün Yılları	
Turgay Akkuş	165
Hasip Ahmet Aytuna’nın Raporu Işığında 1942 Erbaa-Niksar Depremi ve Tokat’taki Gelişmeler	
Pınar Aydoğan	191
İlericilik - Gericilik Tartışmalarında Bir Durak: Çarşafı Mücadele Haftası	
Suna Altan	219
Arşiv Belgelerine Göre Demokrat Parti Dönemi Gümrük Muafiyeti Uygulamaları (1950-1960)	
Fadime Tosik Dinç	239
Türk’ün Millî Davası “Kıbrıs Meselesi”nin 1955-1967 Yılları Arasında Muş Basınındaki Yansımalar	

Umut Karabulut - Yavuz Yıldırım	267
Çevre Tarihi Perspektifinden Suyun Kontrolü: Işıklı Gölü Barajı	
Resul Babaoğlu	285
Propaganda ve Mistisizm: The War Illustrated'a Göre İngiltere'nin Mezopotamya Harekâtı ve Kût'ül Amâre Kuşatması	
Bayram Akça-Seher Akça	301
Malta Sürgünleri Arasında Bir Divan-ı Muhasebat Mümeyyizi: Macit Bey	
Sadık Çetin	319
Osmanlı Mizah Basınında Maarif (1874-1922)	
Ayda Bektaş	345
Üç Devirde Mülkiyeli Sefirler: Mesleki Donanımın Oluşumu	
Arif Kolay - Gökçe Yavuz	367
1873-1875 Yılları Arasında Kırşehir'de Meydana Gelen Kıtık Felaketi	
Suha Oğuz Baytimur	385
Osmanlı Devleti'nde Devlet Adamlarına Uygulanan Bir Yaptırım: "Zorunlu İkamet" (1789-1838)	
Hakan Asan	399
Diyarbakır Vilayeti'nde Âsârı Atîka Bilincinin Gelişimi: Müze-i Hümâyûn Fahrî Memuru Natık Efendi Ve Faaliyetleri	
Burak Çıtır	431
Osmanlı-Alman İktisadi İlişkilerine Bir Parantez: Hansa Birliği	
Mustafa İlter	449
Sembolik Sermayenin İktisadi Dönüşümü: Batı Anadolu'da Gelir, Unvan ve Statü	
Yazım Kuralları	472